

סימן נח

1234567 אהיה

מצה שהופרד ממנה חומר הגלופן

ב"ה, ר"ח ניסן תשס"ג לפ"ק.

כבוד ידידינו המכובד הרב הגאון מלא ברכת ה' בתורה ויראה וכו'
כש"ת מוה"ר שמואל אליעזר שטרן שליט"א.

אחדשה"ט וש"ת באהבה,

מכתבו מיום כ"א אדר"ב קבלתי וכבודו שאל למעשה, צמנה שנאפחה מקמה שהופרד
חומר הגלופן שהוא גורם החימוץ ונשאר רק העמילן שאינו מחמיץ, ואפו ממנו
מנה אם יונאים זו, או דילמא כיון שחומר זה אינו צא לידי חימוץ שוב אין יונאים זו.

והנה כבר נשאלתי בזה, ואפשר לצדד בזה, דהנה יסוד זה דצעינן דבר הצא לידי חימוץ
ואם לאו אין יונאים הלא מצואר צ"ס פסחים ל"ה ע"א ועוד וצפוסקים, ואמנם
אם צריך לחמץ בפועל או די צמין הראוי לחמץ פליגי בזה, דעת הרמב"ם פ"ו ה"ה
מחז"מ דיונאים צמנה הנילושה צמי פירות (חזן י"ן שמן ודגש) אע"פ שאין מי פירות
מחמיצים כיון שהוא מין הראוי לחימוץ, והרמב"ן צמלחמות פ"ב דפסחים ס"ל דצעינן
הראוי לחימוץ בפועל, ועמו דעת הראשונים וכן בשו"ע סי' תס"ב סתם להחמיר בכל מי
פירות, אמנם גם לדעת הרמב"ם עדין יש לחלק בין נדון המי פירות לנ"ד, דצמי פירות
הקמה מלד עצמו ראוי לחימוץ אלא דמי פירות מעכזים עליו, משא"כ צניטל הגלופן
דניטל מקמה היכולת להחמיץ.

איברא עדיין יש להתעורר ממש"כ המג"א סי' תנ"ד לשיטת הרי"ף בפירוש יונאים
צפת הדראה, שפי' הרי"ף לפי הצנת הר"ן דר"ל פת שנעשה כולו מסובין צלי
קמת, והרי אין מציאות כלל לחמץ דהא ניטל הקמה ונשתיירו רק הסובין ואפ"ה כשר
לדעת הרי"ף וה"ז דומה ממש לניטל הגלופן, אבל למעשה אין להקל משם, כיון
דהראשונים פי' פת הדראה תערובת הקמה עם סובין, וא"כ אין ראוי להלכה להקל.

אלא דמה שאני מסופק אם ניטל משם כל המציאות של חימוץ או דניטל רק עיקר
הגלופן ועדין נשאר כח חימוץ כל שהוא זה צריך לצרר, אבל זולת זה קשה להקל
בזה, כ"נ לענ"ד כעת.

נ"ב, ודע שממנה שמבואר בס' תנ"ד דאנחנו עכשיו אין בקיאים בחליטה, הרי דבזמן שהיו בקיאים בחליטת קמח ברותחין נגרם בזה שאין העיסה יכולה להחמיץ כלל, דהרי זה הי' כוונת חליטה לפני הלישה, וא"כ ניטל לגמרי אפשרות חימוץ ואעפ"כ יוצאים, ולחלק דשאני התם דחלקי חמץ נשארים בתוך הקמח אעפ"י שאין יכולים להחמיץ משא"כ בנ"ד, הדבר דחוק הרבה וצל"ע. והרני דוש"ת באהבה ומברך יו"ט כשר טהור ושמח שמואל הלוי ואזנר

סימן נט

בדין ביטול ברוב במצה ציצית וקרנן פסח

בס"ד, אסרו חג דפסח תשס"ט.

כבוד רום מעלת רבינו הגדול, אביר הרועים, ונזר הפוסקים, עטרת ראשינו ותפארתינו, כ"ק מרן אדמו"ר בעל שבט הלוי וגאב"ד ור"מ ז"מ שליט"א

הנה אנכי עומד עדיין תחת הרושם הכביר של המעמד הנשגב שזכינו לו בעת שמענו קול ברמה מפום ממלל רברבן, דנפקין בהדרתא ובגבורתא דאורייתא ממאור עינינו ועטרת ראשינו ותפארתינו, ביום א' ג' דחול המועד, בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל, לראות וליראות ולהתענג על ה' ועל דברי אלוקים חיים ומלך עולם, אשרי העם שככה לו, שזוכה למעמד נשגב זה בבחינת מלך ביפיו תחזינה עיניך.

הרהרתי בלבי באותה שעה דבודאי גם על מעמד זה היה רבי יהודה בר ברזילי, בעל ספר העתים, אומר שהופיע שם עמודא דנהורא מן השמים ועד הארץ מחמת גודל כבוד התורה אשר נגלה שם וכדברי התוס' בברכות סוף"ב. הדברים הנפלאים והבהירים שנאמרו ברוב פאר והדר, ברוב עם הדרת מלך, בלולים בספרות מאירות עינים, כחד מן קמאי, בהסברה נפלאה, אשר כל אחד יכול להבין את הדברים העמוקים, היו מאירים ומזהירים כוהר הרקיע ומשמחי לב אלוקים ואנשים.

והנה שמענו בעונג רב את החילוק הבהיר שבין ציצית לקרנן פסח לענין חלות דין לשמה, דגבי קרנן פסח חייל הלשמה בגוף הקרנן, משא"כ גבי ציצית שאינו אלא דין דחייל על הגברא בלבד, אבל אינו פועל מאומה בגוף החפצא ולכן לענין דיני ביטול שפיר יכולים החוטאים שאינם כשרים להתבטל ברוב הכשרים.